

Sygn. akt I UK 344/10

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 24 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

SSA Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 marca 2011 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 2 lutego 2010 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 27 czerwca 2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu J. S. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, ponieważ komisja lekarska organu rentowego uznała go za zdolnego do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do spornego świadczenia oraz podnosząc, iż jest ona niezgodna z jego rzeczywistym stanem zdrowia.

Wyrokiem z dnia 3 marca 2009 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powyższe odwołanie. Sąd pierwszej instancji wskazał, że dowody z opinii biegłych (także opinii uzupełniających), którym Sąd przydał walor dowodowy, wykazały, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Stąd też na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy o emerytach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) Sąd uznał, że brak jest podstaw do przyznania ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem.

Ubezpieczony zaskarżył ten wyrok apelacją, zarzucając mu naruszenie prawa procesowego, tj. art. 278 k.p.c., poprzez niezasadne dopuszczanie kolejnych opinii biegłych sądowych z zakresu medycyny na okoliczność ustalenia stanu zdrowia odwołującego.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 2 lutego 2010 r. zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 25 września 1988 r. na okres od 1 maja 2007 r. do 30 listopada 2008 r. i w pozostałym zakresie apelację oddalił.

W uzasadnieniu Sąd drugiej instancji stwierdził, że Sąd Okręgowy przeprowadził wyczerpujące i staranne postępowanie dowodowe, zaś ocena zebranych dowodów nie budzi wątpliwości i Sąd Apelacyjny przyjmuje ją za swoją.

Zauważył jednak, że korekty wymaga jedynie podstawa prawna roszczenia ubezpieczonego powołana zarówno przez organ rentowy, jak i przez Sąd pierwszej instancji. Sąd wskazał, że ubezpieczony miał ustalone prawo do renty inwalidzkiej

trzeciej grupy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 25 września 1988 r. wyrokiem Sądu Rejonowego Sądu Pracy z dnia 4 lutego 1992 r. Od tego czasu nieprzerwanie do dnia 30 kwietnia 2007 r. pobierał świadczenie wypadkowe. Zgodnie zatem z przepisem art. 49a ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.) zastosowanie w niniejszej sprawie mają przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Nie oznacza to jednak, że w kwestii oceny niezdolności do pracy powoływać należy przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym przed 1 września 1997 r. Zbyteczne również było powołanie w uzasadnieniu sądu przepisu art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie ma on zastosowania w niniejszej sprawie jako odnoszący się do rent z ogólnego stanu zdrowia.

Przechodząc do kwestii merytorycznych, Sąd Apelacyjny stwierdził, że problem oceny częściowej niezdolności do pracy, która stanowi podstawę przyznania renty zarówno z tzw. ogólnego stanu zdrowia jak i w związku z wypadkiem przy pracy został oceniony w niniejszej sprawie przez Sąd Okręgowy prawidłowo. Odnosząc się do przedstawionych opinii, Sąd wskazał, że nawet gdyby przyjąć, że przyczyny niezdolności do pracy stwierdzonej na początku 2008 r. mają charakter mieszany (z ogólnego stanu zdrowia i z w związku z wypadkiem przy pracy), to uwzględniając nawracający charakter schorzenia i poprawę stanu zdrowia stwierdzoną przez biegłych w grudniu 2008 r., należy stwierdzić, że ubezpieczony nie spełnia przesłanki częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, a jedynie okresowej niezdolności do pracy, będącej podstawą przyznania prawa do zasiłku chorobowego w czasie nasilenia dolegliwości bólowych.

Organ rentowy zaskarżył ten wyrok skargą kasacyjną w części zmieniającej zaskarżoną decyzję oraz w części zasądzającej od organu rentowego zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zarzucając mu

naruszenie przepisów prawa materialnego, przez ich niewłaściwe zastosowanie, w szczególności naruszenie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, przez uznanie, że ubezpieczony spełnił warunek niezdolności do pracy, niezbędny dla uzyskania prawa do renty w sytuacji, gdy ubezpieczony warunku tego oczywiście nie spełnił. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c., przez oddalenie apelacji ubezpieczonego.

W uzasadnieniu organ rentowy stwierdził, iż Sąd drugiej instancji, opierając się na art. 49a ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zamierzał równocześnie wprowadzić do uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego korektę podstawy materialnej rozstrzygnięcia. Korekta ta, polegała na oparciu rozstrzygnięcia na przepisie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ale doprowadziła do niewłaściwego zastosowania tego przepisu i przyznania ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 25 września 1988 r. za okres od dnia 1 maja 2007 r. do dnia 30 listopada 2008 r., pomimo prawidłowego ustalenia, że skutki wypadku przy pracy z 25 września 1988 r. nie powodują obecnie niezdolności do pracy. Tymczasem, mimo błędnej podstawy materialnoprawnej, rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji (i poprzedzająca go decyzja organu rentowego) odpowiadały prawu. Niewątpliwie zgodnie z art. 49a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych przepisy tej ustawy stosuje się do spraw o świadczenia z tytułu wypadków przy pracy, które nastąpiły począwszy od dnia 1 stycznia 2003 r., zaś do spraw o świadczenia z tytułu wypadków, które nastąpiły przed dniem 1 stycznia 2003 r., stosuje się przepisy obowiązujące w dniu, w którym nastąpił wypadek. Jednak obowiązujący w dniu, w którym nastąpił wypadek, a więc w dniu 25 września 1988 r., art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób

zawodowych, również stawiał ubezpieczonemu wymaganie legitymowania się niezdolnością do pracy, który nie zostało spełnione.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny zasadnie dokonał korekty podstawy prawnej rozstrzygnięcia. Skoro wypadek przy pracy, z tytułu którego ubezpieczony domaga się przyznania prawa do renty, miał miejsce przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, to na mocy art. 49a tej ustawy zastosowanie miały przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Zgodnie z jej art. 18 ust. 1 prawo do renty wypadkowej przysługuje pracownikowi, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy. Przesłanką konieczną prawa do tego świadczenia jest niezdolność do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z podstawy faktycznej wyroku Sądu drugiej instancji wynika, że ubezpieczony przesłanki tej nie spełnia. Zarzut naruszenia art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych jest więc oczywiście uzasadniony.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto po myśli art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.